

БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Робоча програма навчальної дисципліни (Силабус)

Реквізити навчальної дисципліни

Рівень вищої освіти	<i>Перший (бакалаврський)</i>
Галузь знань	<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>
Спеціальність	<i>051 Економіка</i>
Освітня програма	<i>Міжнародна економіка Економіка підприємства Економічна кібернетика Управління персоналом та економіка праці</i>
Статус дисципліни	<i>Нормативна</i>
Форма навчання	<i>Очна (денна)</i>
Рік підготовки, семестр	<i>III курс, осінній семестр</i>
Обсяг дисципліни	<i>135 год (4,5 кредити) (лекції – 36 год., практичні заняття – 36 год., СРС – 63 год.)</i>
Семестровий контроль/ контрольні заходи	<i>Іспит, МКР, розрахункова робота</i>
Розклад занять	<i>http://rozklad.kpi.ua/</i>
Мова викладання	<i>Українська, англійська</i>
Інформація про керівника курсу / викладачів	<i>Лекції проводить: к.екон.н., доц., доцент кафедри МЕ, Скоробогатова Наталія Євгенівна, nskorobogatova@ukr.net Практичні заняття проводить: к.екон.н., доц., доцент кафедри МЕ, Скоробогатова Наталія Євгенівна, nskorobogatova@ukr.net Практичні заняття проводить: ас. Куй В.Л., tina_kyj@ukr.net</i>
Розміщення курсу	<i>Google classroom, Moodle</i>

Програма навчальної дисципліни

1. Опис навчальної дисципліни, її мета, предмет вивчення та результати навчання

Дисципліна "Бухгалтерський облік" закладає основу для здійснення фахівцем обліку господарської діяльності підприємства. Вивчення дисципліни сприяє формуванню системного сприйняття майбутніми фахівцями спеціальності 051 «Економіка», освітніх програм «Міжнародна економіка», «Економічна кібернетика», «Економіка підприємства», «Управління персоналом та економіка праці».

Метою навчальної дисципліни є формування у студентів здатностей комплексного розуміння сутності облікового процесу господарської діяльності підприємств різних форм власності; аналізувати конкретні економічних ситуації та вирішувати практичні завдання, що пов'язані з обліком активів, капіталу та зобов'язань підприємства та впливають на прийняття суб'єктами стратегічних та управлінських рішень; агрегувати інформацію шляхом складання форм фінансової звітності підприємства, визначати фінансові результати та стан підприємства, інтерпретуючи отримані результати.

Під час вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти:

- оволодіють теоретичними знаннями щодо змісту основних категорій та вимірників бухгалтерського обліку, сутності активів, капіталу та зобов'язань підприємства;
- отримують навички із застосування методики обліку активів, капіталу та зобов'язань підприємства, його доходів, витрат, визначення фінансових результатів;
- оволодіють знаннями щодо особливостей організації облікового процесу на вітчизняних підприємствах та закріплюють це практичними навичками;
- отримують навички із застосування методів та процедур бухгалтерського обліку, що пов'язані зі збором, аналізом, систематизацією та збереженням облікової інформації;
- отримують знання щодо особливостей нормативно-правового регулювання економічних відносин, що виникають між суб'єктами господарської діяльності;
- набудуть навичок працювати в команді під час вирішення ситуаційних задач на практичних заняттях;
- оволодіють навичками визначати суми отриманих підприємством доходів та понесених ним витрат протягом звітного періоду, визначення собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг) та фінансового результату;
- оволодіють навичками нарахування заробітної плати, відпускних, лікарняних та інших виплат працівникам, методикою їх оподаткування;
- отримують навички з обліку запасів, грошових коштів, необоротних активів, заборгованостей, капіталу підприємства;
- оволодіють методикою складання та аналізу форм фінансової звітності підприємства (баланс, звіт про фінансові результати, звіт про рух грошових коштів, звіт про власний капітал) для прийняття подальших управлінських та стратегічних рішень.

2. Пререквізити та постреквізити дисципліни (місце в структурно-логічній схемі навчання за відповідною освітньою програмою)

Необхідні навички для вивчення дисципліни: володіння текстовими редакторами, вміння розраховувати та пояснювати основні економічні показники, необхідні навички самостійної пошукової роботи в мережі Інтернет.

Основною передумовою вивчення навчальної дисципліни є вивчення дисциплін «Економічна теорія», «Економіка підприємства», «Мікроекономіка», «Макроекономіка».

Дисципліна «Бухгалтерський облік» забезпечує фундамент для подальшого вивчення таких модулів, як «Основи підприємництва», «Податкова система», а також слугує засобом формування у студентів системного осмислення облікового аспекту функціонування підприємства, що сприятиме більш зваженому та обґрунтованому виконанню аналітичної частини дипломної роботи.

3. Зміст навчальної дисципліни

Розділ 1. Теорія бухгалтерського обліку

Тема 1.1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод.

Тема 1.2. Бухгалтерський баланс.

Тема 1.3. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.

Тема 1.4. Оцінювання та калькуляція.

Тема 1.5. Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку.

Розділ 2. Бухгалтерський облік активів, власного капіталу та зобов'язань

Тема 2.1. Облік необоротних активів.

Тема 2.2. Облік запасів.

Тема 2.3. Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості.

Тема 2.4. Облік фінансових інвестицій.

Тема 2.5. Облік власного капіталу.

Тема 2.6. Облік зобов'язань.

Тема 2.7. Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу.

Розділ 3. Бухгалтерський облік витрат, доходів, фінансових результатів та фінансова звітність

Тема 3.1. Облік витрат діяльності підприємства.

Тема 3.2. Облік доходів і фінансових результатів.

Тема 3.3. Фінансова звітність.

4. Навчальні матеріали та ресурси

Базова література

1. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік : навч. посіб. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, вид-во "Політехніка", 2017. 248 с.
2. Скоробогатова Н.Є. Бухгалтерський облік : конспект лекцій для студентів напрямів підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка», 6.030502 «Економічна кібернетика» / Н. Є. Скоробогатова. — К. : НТУУ «КПІ», 2015. — 117 с.
3. Голов С. Ф., Костюченко В. М. Бухгалтерський облік за міжнародними стандартами: приклади та коментарі: практичний посібник. — К.: Лібра, 2004. —840 с. ISBN 966-7035-43-3
4. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність: підручник. — 3-тє вид. Допов. і перероб. — К.: Алерта, 2008. — 926 с. ISBN 978- 966-8533-92-1
5. Лишиленко О. В. Бухгалтерський облік: підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. — 659с. ISBN 966-364-286-6
6. Кім Г., Сопко В.В., Кім С.Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення: навчальний посібник. — К: Центр навчальної літератури, 2004. — 440 с. ISBN 966-8568-42-7
7. Загородній А. Г. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики: підручник / А.Г. Загородній, Г.О. Партин, Л.М. Пилипенко. — К. : Знання, 2009. — 422с.
8. Григорова З.В. Основи бухгалтерського обліку : навч. посіб. / З.В. Григорова, Л.А. Андросюк. — К.: НТУУ «КПІ», 2012. — 168с.
9. Азаренкова Г. М. Бухгалтерський облік : навч. посіб. для самост. вивчення дисципліни / Г. М. Азаренкова, Н. М. Самородова. — К.: Знання, 2004. — 415с.
10. Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік. Розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 051 «Економіка» / Н. Є. Скоробогатова ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. — Електронні текстові дані (1 файл: 821,57 Кбайт). — Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. — 53 с. — Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/>

Додаткова література

(факультативно / ознайомлення)

1. Бутинець Ф. Ф. Бухгалтерський фінансовий облік : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / Ф. Ф. Бутинець, О. С. Бородкін, А. М. Герасимович, Г. Г. Кірейцев, М. В. Кужельний, Ю. І. Осадчий, П. Т. Саблук, Н. Г. Виговська, С. В. Івахненко, Л. П. Кулаковська; ред.: Ф. Ф. Бутинець; Житомир. інж.-технол. ін-т. — 3-тє вид., переробл. і доп. - Житомир : ПП "Рута", 2001. - 672 с.
2. Величко О. Г. Бухгалтерський облік і фінансова звітність в Україні : навч.-практ. посіб. / О. Г. Величко, С. Ф. Голов, Л. А. Голубева, О. М. Губачова, С. Я. Зубілевич, В. М. Костюченко, І. Ю. Кравченко, Д. А. Леонов, Г. А. Ямборко; ред.: С. Ф. Голов; Федер. проф. бухгалтерів і аудиторів України. - Д. : ТОВ "Баланс-Клуб", 2000. - 768 с.
3. Дергачова В. В. Облік у зарубіжних країнах : навч. посіб. / В. В. Дергачова, Н. Є. Скоробогатова, Л. М. Шик; Нац. техн. ун-т України "Київ. політехн. ін-т". - К., 2011. - 257 с.
4. Сопко В. В. Бухгалтерський облік : навч. посіб. / В. В. Сопко; Київ. нац. екон. ун-т. - 3-тє вид., переробл. і доп. - К., 2000. - 578 с.

5. Чебанова Н. В. Бухгалтерський облік на підприємствах залізничного комплексу : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Н. В. Чебанова, Т. І. Єфіменко, О. Г. Кірдіна, В. Ф. Мінка, В. М. Орлова; Укр. держ. акад. залізн. трансп. - Харків : УкрДАЗТ, 2014. - 508 с.
6. Шик Л. М. , Скоробогатова Н. Є. Управлінський облік : навч. посіб. / в двох частинах. – Запоріжжя: ЗНУ, 2010. – Частина 1. – 96 с.
7. Шик Л. М. , Скоробогатова Н. Є. Управлінський облік : навч. посіб. / в двох частинах. – Запоріжжя: ЗНУ, 2010. – Частина 2. – 110 с.

Інформаційні ресурси

1. Інформаційна база Державної комісії з цінних паперів та фондового ринку: smida.gov.ua.
2. Офіційний сайт Державної служби статистики України: www.ukrstat.gov.ua.
3. Офіційний сайт Європейської статистичної агенції: epp.eurostat.ec.europa.eu.
4. Офіційний сайт Головного управління статистики у м. Києві: www.gorstat.kiev.ua.
5. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: www.minfin.gov.ua
6. Податковий кодекс України від 02 грудня 2010 року № 2755-VI
7. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку 1 – 34, Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку, Міжнародні стандарти фінансової звітності
8. Методики, правила, положення, інструкції, затверджені КМУ, НБУ та Міністерством фінансів України.

Навчальний контент

5. Методика опанування навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Навчальна дисципліна охоплює 36 годин лекцій та 36 годин семінарських занять, а також виконання модульної контрольної роботи.

Практичні заняття з дисципліни проводяться з метою закріплення теоретичних положень навчальної дисципліни і набуття студентами умінь і досвіду використання методики обліку господарських засобів підприємства та джерел їх утворення, визначення доходів, витрат та фінансових результатів, підсумовування облікових процедур шляхом складання та аналізу форм фінансової звітності підприємства. Виходячи з розподілу часу на вивчення дисципліни, рекомендується 18 практичних занять (з врахуванням часу на модульну контрольну роботу).

Результати навчання, контрольні заходи та терміни виконання оголошуються студентам на першому занятті.

№ з/п	Результати навчання	Методи навчання	Форми оцінювання (контрольні заходи)	Термін виконання
1.	Знати методіку бухгалтерського обліку відображення активів, капіталу, зобов'язань, доходів, витрат, фінансових результатів підприємства	- вирішення практичних задач та кейсів; - показ слайдів, презентацій.	Задачі, тести	1-16-ий тиждень
2.	Знати основні нормативно-правові акти та положення законодавства у сфері	- метод проблемних ситуацій;	Тест	3-17-ий тиждень

	бухгалтерського обліку та оподаткування	- робота з навчальною літературою, текстом.		
3.	Знати методику складання та аналізу фінансової звітності	- метод ретроспекції (пригадування); - навчальний диспут; - вирішення практичних задач, кейсів.	Задачі, тести	16-18-ий тиждень

№ з/п	Назва теми лекції та перелік основних питань
1	Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод. Господарський облік і його види. Предмет бухгалтерського обліку, його суб'єкти. Класифікація господарських засобів і джерел їх фінансування. Метод бухгалтерського обліку. <i>СРС:</i> Адаптація облікових процедур до сучасних умов господарювання. Взаємозв'язок податкового та бухгалтерського обліку.
2	Бухгалтерський баланс. Поняття балансу, його значення та використання в управлінні. Побудова балансу. Актив і пасив. Склад господарських засобів (майна) та джерел формування господарських засобів підприємства. Чотири типи змін у балансі під впливом господарських операцій. <i>СРС:</i> Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Особливості структури балансу у зарубіжних країнах. Економіко-правова характеристика пасивів як вкладень, внесків тощо у підприємницьку діяльність.
3	Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис. Поняття про рахунки. Побудова рахунків. Активні та пасивні рахунки. Правила записів на рахунках. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку. Класифікація рахунків. План рахунків бухгалтерського обліку. Подвійний запис, його суть і контрольне значення. Кореспонденція рахунків. Порядок складання бухгалтерських проводок. Взаємозв'язок між статтями балансу та рахунками бухгалтерського обліку. Оборотні відомості, їх побудова та контрольне значення. <i>СРС:</i> Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Охарактеризувати позабалансові рахунки.
4	Оцінювання та калькуляція. Вартісне вимірювання — оцінка і калькуляція. Поняття оцінки об'єктів обліку. Фактична собівартість здійсненого господарського факту. Вибір методики оцінки. Калькуляція — різновид оцінки. Об'єкти калькулювання. Методи калькулювання. <i>СРС:</i> Використання калькуляцій в управлінському обліку.
5	Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку. Визначення первинного документа. Класифікація документів, їх структура, вимоги до складання. Документація, як складник методу бухгалтерського обліку. Організація документообігу. Способи виправлення помилок у бухгалтерському обліку. Суть та значення інвентаризації. Види інвентаризації. Техніка облікової реєстрації. Поняття форми бухгалтерського обліку. Характеристика форм бухгалтерського обліку. Поняття облікового циклу підприємства. Суть і значення облікової політики підприємства. <i>СРС:</i> Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових

	звітах». Визначення реєстрів бухгалтерського обліку. Види реєстрів. Терміни та умови зберігання бухгалтерських документів.
6-7	<p>Облік необоротних активів.</p> <p>Поняття та склад необоротних активів. Поняття основних засобів, їх оцінка. Облік руху основних засобів. Облік зносу (амортизації) основних засобів. Поняття та облік інших необоротних активів. Облік нематеріальних активів.</p> <p><i>СРС:</i> Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда". Особливості класифікації необоротних активів в податковому обліку.</p>
8-9	<p>Облік запасів .</p> <p>Поняття та оцінка запасів. Облік виробничих запасів. Поняття та облік оборотних малоцінних і швидкозношуваних предметів. Облік готової продукції. Поняття та класифікація товарів. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом товарів. Організація синтетичного обліку руху товарів.</p> <p><i>СРС:</i> Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси". Організація аналітичного обліку руху товарів.</p>
10-11	<p>Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості.</p> <p>Облік касових операцій та операцій з іншими грошовими коштами. Облік операцій по рахунках в банках. Облік розрахунків з покупцями та замовниками, з різними дебіторами. Облік резервів сумнівних боргів.</p> <p><i>СРС:</i> Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів". Облік витрат майбутніх періодів.</p>
12	<p>Облік фінансових інвестицій.</p> <p>Довгострокові і поточні фінансові інвестиції: поняття та оцінка. Облік короткострокових та довгострокових фінансових інвестицій.</p> <p><i>СРС:</i> Класифікація фінансових інвестицій. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції" Методи оцінки інвестиційної діяльності підприємства.</p>
13	<p>Облік власного капіталу.</p> <p>Поняття власного капіталу та його складники. Облік статутного капіталу. Облік пайового капіталу. Облік додаткового та резервного капіталу. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів.</p> <p><i>СРС:</i> Організаційні процедури створення та реєстрації статутного капіталу. Облік формування статутного капіталу під час акціонування приватизованого підприємства. Особливості обліку статутного капіталу на державних (муніципальних) підприємствах.</p>
14	<p>Облік зобов'язань.</p> <p>Поняття та класифікація зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань. Поняття поточних зобов'язань. Облік кредиторської заборгованості за товари (роботи, послуги).</p> <p><i>СРС:</i> Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання". Облік простроченої кредиторської заборгованості.</p>
15	<p>Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу.</p> <p>Поняття, види заробітної плати. Форми оплати праці. Види утримань із заробітної плати. Облік розрахунків з оплати праці. Облік розрахунків за страхуванням.</p> <p><i>СРС:</i> Облік індексації зарплати.</p>
16	<p>Облік витрат діяльності підприємства.</p> <p>Поняття і класифікація витрат виробництва. Формування та облік собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Облік загальновиробничих витрат. Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат. Облік витрат іншої звичайної діяльності. Облік витрат від надзвичайних подій.</p>

	<i>СРС:</i> Класифікація витрат в управлінському обліку. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати».
17	<p>Облік доходів і фінансових результатів.</p> <p>Поняття, класифікація та оцінка доходів. Облік доходів від звичайної діяльності. Облік доходів від надзвичайних подій. Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Облік фінансових результатів від звичайної діяльності та надзвичайних подій.</p> <p><i>СРС:</i> Класифікація доходів в податковому обліку. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток». Положення бухгалтерського обліку «Податкові різниці».</p>
18	<p>Фінансова звітність.</p> <p>Значення фінансової звітності та використання її даних в управлінні. Загальні вимоги до фінансової звітності. Склад і форми фінансової звітності. Порядок подання фінансової звітності. Зміст та порядок складання Балансу, Звіту про фінансові результати та інших форм фінансової звітності.</p> <p><i>СРС:</i> Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва. Використання даних фінансової звітності для прийняття управлінських рішень.</p>

№ з/п	Назва теми практичних занять та перелік основних питань
1-2	<p>Загальна характеристика бухгалтерського обліку, його предмет і метод. Бухгалтерський баланс.</p> <p>Господарський облік і його види. Предмет бухгалтерського обліку, його суб'єкти. Класифікація господарських засобів і джерел їх фінансування. Метод бухгалтерського обліку. Поняття балансу, його значення та використання в управлінні. Побудова балансу. Актив і пасив. Склад господарських засобів (майна) та джерел формування господарських засобів підприємства. Чотири типи змін у балансі під впливом господарських операцій.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Сутнісна характеристика терміну «облік». Історія виникнення бухгалтерського обліку. Склад статистичної звітності. Характеристика користувачів та основний зміст потрібної їм інформації. Проаналізувати відмінності П(С)БО №№ 1 – 5 від НСБО №1.</p>
3	<p>Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.</p> <p>Поняття про рахунки. Побудова рахунків. Активні та пасивні рахунки. Правила записів на рахунках. Рахунки синтетичного та аналітичного обліку. Класифікація рахунків. План рахунків бухгалтерського обліку. Подвійний запис, його суть і контрольне значення. Кореспонденція рахунків. Порядок складання бухгалтерських проводок. Взаємозв'язок між статтями балансу та рахунками бухгалтерського обліку. Оборотні відомості, їх побудова та контрольне значення.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Позабалансові рахунки – структура та використання. Взаємозв'язок складових елементів при побудові бухгалтерського обліку як процесу за теорією двоїстості.</p>
4	<p>Оцінювання та калькуляція.</p> <p>Вартісне вимірювання — оцінка і калькуляція. Поняття оцінки об'єктів обліку. Фактична собівартість здійсненого господарського факту. Вибір методики оцінки. Калькуляція — різновид оцінки. Об'єкти калькулювання.</p> <p><i>Завдання на СРС:</i> Методи калькулювання.</p>

5	<p>Документація та інвентаризація, техніка і форми бухгалтерського обліку. Визначення первинного документа. Класифікація документів, їх структура, вимоги до складання. Документація, як складник методу бухгалтерського обліку. Організація документообігу. Способи виправлення помилок у бухгалтерському обліку. Суть та значення інвентаризації. Види інвентаризації. Техніка облікової реєстрації. Поняття форми бухгалтерського обліку. Характеристика форм бухгалтерського обліку. Поняття облікового циклу підприємства. Суть і значення облікової політики підприємства. <i>Завдання на СРС:</i> Організація облікової служби на підприємстві (організація роботи апарата) Види реєстрів бухгалтерського обліку. Техніка обробки описів інвентаризації.</p>
6	<p>Облік необоротних активів. Поняття та склад необоротних активів. Поняття основних засобів, їх оцінка. Облік руху основних засобів. Облік зносу (амортизації) основних засобів. Поняття та облік інших необоротних активів. Облік нематеріальних активів. <i>Завдання на СРС:</i> Методи нарахування амортизації. Облік оренди основних засобів.</p>
7	<p>Облік запасів. Поняття та оцінка запасів. Облік виробничих запасів. Поняття та облік оборотних малоцінних і швидкозношуваних предметів. Облік готової продукції. Поняття та класифікація товарів. Документування господарських операцій, пов'язаних з рухом товарів. Організація синтетичного обліку руху товарів. <i>Завдання на СРС:</i> Організація аналітичного обліку руху запасів. Особливості визначення торговельної націнки.</p>
8	<p>Облік грошових коштів і дебіторської заборгованості. Облік касових операцій та операцій з іншими грошовими коштами. Облік операцій по рахунках в банках. Облік розрахунків з покупцями та замовниками, з різними дебіторами. Облік резервів сумнівних боргів. <i>Завдання на СРС:</i> Форми розрахунків. Облік витрат майбутніх періодів.</p>
9	<p>Облік фінансових інвестицій. Довгострокові і поточні фінансові інвестиції: поняття та оцінка. Облік короткострокових та довгострокових фінансових інвестицій. <i>Завдання на СРС:</i> Облік інших грошових документів. Дисконтування векселів.</p>
10	<p>Облік власного капіталу. Поняття власного капіталу та його складники. Облік статутного капіталу. Облік пайового капіталу. Облік додаткового та резервного капіталу. Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів. <i>Завдання на СРС:</i> Облік пайового капіталу в кооперативах. Організаційні внески при створенні різних форм підприємств. Облік залученого капіталу на основі контракту.</p>
11	<p>Облік зобов'язань. Поняття та класифікація зобов'язань. Облік довгострокових зобов'язань. Поняття поточних зобов'язань. Облік кредиторської заборгованості за товари (роботи, послуги). <i>Завдання на СРС:</i> Нарухування резерву сумнівних боргів. Особливості врегулювання сумнівних заборгованостей</p>
12-13	<p>Облік праці, її оплати та соціального страхування персоналу. Поняття, види заробітної плати. Форми оплати праці. Види утримань із заробітної плати. Облік розрахунків з оплати праці. Облік розрахунків за страхуванням. Написання модульної контрольної роботи. <i>Завдання на СРС:</i> Заповнення розрахунково-платіжної відомості. Облік індексації заробітної плати.</p>
14-16	<p>Облік витрат діяльності підприємства. Поняття і класифікація витрат виробництва. Формування та облік собівартості реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг). Облік загальновиробничих витрат.</p>

	Облік адміністративних витрат. Облік витрат на збут. Облік інших операційних витрат. Облік витрат іншої звичайної діяльності. Облік витрат від надзвичайних подій. <i>Завдання на СРС:</i> Класифікація витрат в управлінському обліку. Методика оцінки ефективності використання витрат.
16-17	Облік доходів і фінансових результатів. Поняття, класифікація та оцінка доходів. Облік доходів від звичайної діяльності. Облік доходів від надзвичайних подій. Поняття фінансових результатів та порядок їх формування. Облік фінансових результатів від звичайної діяльності та надзвичайних подій. <i>Завдання на СРС:</i> Класифікація доходів в управлінському обліку. Оцінка рентабельності діяльності підприємства.
18	Фінансова звітність. Значення фінансової звітності та використання її даних в управлінні. Загальні вимоги до фінансової звітності. Склад і форми фінансової звітності. Порядок подання фінансової звітності. Зміст та порядок складання Балансу, Звіту про фінансові результати та інших форм фінансової звітності. <i>Завдання на СРС:</i> Методика і техніка виправлення помилок, зміни в облікових оцінках та обліковій політиці. Пояснювальна записка (примітки) до бухгалтерського фінансового звіту

6. Самостійна робота студента/аспіранта

Самостійна робота студента охоплює такі складники як підготування до поточних опитувань, підготування до практичних занять, підготування до модульної контрольної роботи, підготовка до виконання розрахункової роботи (всі освітні програми, окрім економічної кібернетики).

№ з/п	Назва тем і питань, що виносяться на самостійне опрацювання
1	Адаптація облікових процедур до сучасних умов господарювання. Взаємозв'язок податкового та бухгалтерського обліку. Сутнісна характеристика терміну «облік». Історія виникнення бухгалтерського обліку.
2	Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Особливості структури балансу у зарубіжних країнах. Економіко-правова характеристика пасивів як вкладень, внесків тощо у підприємницьку діяльність
3	Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Охарактеризувати позабалансові рахунки.
4	Використання калькуляцій в управлінському обліку.
5	Методичні рекомендації щодо облікової політики підприємства. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 6 «Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах». Визначення регістрів бухгалтерського обліку. Види регістрів. Терміни та умови зберігання бухгалтерських документів
6	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 "Нематеріальні активи". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 14 "Оренда". Особливості класифікації необоротних активів в податковому обліку.
7	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 "Запаси". Організація аналітичного обліку руху товарів.
8	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 "Дебіторська заборгованість". Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів". Облік

	витрат майбутніх періодів.
9	Класифікація фінансових інвестицій. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 "Фінансові інвестиції"
10	Організаційні процедури створення та реєстрації статутного капіталу. Облік формування статутного капіталу під час акціонування приватизованого підприємства. Особливості обліку статутного капіталу на державних (муніципальних) підприємствах
11	Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 "Зобов'язання". Облік простроченої кредиторської заборгованості.
12	Облік індексації зарплати
13	Класифікація витрат в управлінському обліку. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 «Витрати»
14	Класифікація доходів в податковому обліку. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 «Дохід». Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 17 «Податок на прибуток». Положення бухгалтерського обліку «Податкові різниці»
15	Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Консолідована фінансова звітність». Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 "Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва. Використання даних фінансової звітності для прийняття управлінських рішень.
16	Розрахункова робота

Політика та контроль

7. Політика навчальної дисципліни (освітнього компонента)

Відвідування занять. Відвідування лекцій, практичних занять, а також відсутність на них, не оцінюється. Однак, студентам рекомендується відвідувати заняття, оскільки на них викладається теоретичний матеріал та розвиваються навички, необхідні для виконання семестрового індивідуального завдання. Система оцінювання орієнтована на отримання балів за активність студента, а також виконання завдань, які здатні розвинути практичні уміння та навички.

Пропущені контрольні заходи оцінювання. Кожен студент має право відпрацювати пропущені з поважної причини (лікарняний, мобільність тощо) заняття за рахунок самостійної роботи. Детальніше за посиланням: <https://kpi.ua/files/n3277.pdf>.

Завдання, яке подається на перевірку з порушенням терміну виконання, оцінюється з врахуванням штрафних балів.

У разі пропуску з поважної причини заняття, на якому проходив контрольний захід,

- тестування можна написати в інший день за індивідуальним графіком;

- завдання з практичних занять виконуються дистанційно, зберігаються на google-диску.

Процедура оскарження результатів контрольних заходів оцінювання. Студент може підняти будь-яке питання, яке стосується процедури контрольних заходів та очікувати, що воно буде розглянуто згідно із наперед визначеними процедурами. Студенти мають право аргументовано оскаржити результати контрольних заходів, пояснивши з яким критерієм не погоджуються відповідно до оціночного.

Календарний контроль проводиться з метою підвищення якості навчання студентів та моніторингу виконання студентом вимог силабусу.

Критерій		Перший календарний контроль	Другий календарний контроль
Термін календарного контролю		Тиждень 8	Тиждень 14
Умови отримання позитивної оцінки	Поточний рейтинг	≥ 20 балів	≥ 40 балів

Академічна доброчесність. Політика та принципи академічної доброчесності визначені у розділі 3 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Норми етичної поведінки. Норми етичної поведінки студентів і працівників визначені у розділі 2 Кодексу честі Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». Детальніше: <https://kpi.ua/code>.

Інклюзивне навчання. Засвоєння знань та умінь в ході вивчення дисципліни може бути доступним для більшості осіб з особливими освітніми потребами, окрім здобувачів з серйозними вадами зору, які не дозволяють виконувати завдання за допомогою персональних комп'ютерів, ноутбуків та/або інших технічних засобів.

Навчання іноземною мовою. У ході виконання завдань студентам може бути рекомендовано звернутися до англomовних джерел.

Передбачено можливість проведення лекційних та практичних занять англійською мовою, що сприятиме оволодінню професійною термінологією мовою оригіналу. Кількість та графік проведення занять англійською мовою узгоджується викладачем зі студентами на початку семестру.

Позааудиторні заняття. Передбачається в межах вивчення навчальної дисципліни участь в конференціях, форумах, круглих столах тощо.

Призначення заохочувальних та штрафних балів. Відповідно до Положення про систему оцінювання результатів навчання сума всіх заохочувальних або штрафних балів не може перевищувати 10% рейтингової шкали оцінювання.

Заохочувальні бали		Штрафні бали	
Критерій	Ваговий бал	Критерій	Ваговий бал
Написання тез, статті, участь у конкурсі студентських наукових робіт (за тематикою навчальної дисципліни)	5 балів	Порушення термінів виконання практичних завдань (за кожну роботу)	-1 бал
Участь у міжнародних, всеукраїнських та/або інших заходах та/або конкурсах (за тематикою навчальної дисципліни)	5 балів	Порушення термінів виконання розрахункової роботи	-1 бал за кожен день

Підготування до практичних занять та контрольних заходів здійснюється під час самостійної роботи студентів з можливістю консультування з викладачем у визначений час консультацій або за допомогою електронного листування (електронна пошта, месенджери).

8. Види контролю та рейтингова система оцінювання результатів навчання (PCO)

Семестрова атестація проводиться у вигляді іспиту. Для оцінювання результатів навчання застосовується 100-бальна рейтингова система та університетська шкала.

Поточний контроль: участь у роботі практичних занять, доповідання, МКР, розрахункова робота (всі освітні програми, окрім економічної кібернетики).

Календарний контроль: провадиться двічі на семестр як моніторинг поточного стану виконання вимог силабусу.

Семестровий контроль: екзамен

Умови допуску до семестрового контролю: Якщо семестровий рейтинг більше 40 балів студент може бути допущений до складання екзамену.

Модульна контрольна робота. Модульна контрольна робота містить комплексні питання тестового, розрахункового або відкритого (питання, яке вимагає розгорнутої текстової відповіді) типу, які оцінюються в два бали. За правильну відповідь на питання студент отримує 2 бали, неправильну – 0 балів.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання*	%	Ваговий бал	Кількість	Разом
1.	Виконання завдань та розв'язування задач на практичних заняттях	40%	5	8	40**
2.	Модульна контрольна робота	20%	20	1	20
3.	Відповідь на екзамені	40%	40	1	40
	Разом				100

* для економічної кібернетики

**Вагові 40 балів охоплюють участь у практичних заняттях. Активна участь на кожному занятті оцінюється у 5 балів, малоактивна участь, некоректні відповіді та коментарі, які свідчать про непідготовленість студента до заняття, знижують оцінку за роботу на практичному занятті до 2-3 балів.

№ з/п	Контрольний захід оцінювання*	%	Ваговий бал	Кількість	Разом
1.	Виконання завдань та розв'язування задач на практичних заняттях	40%	5	8	40**
2.	Модульна контрольна робота	10%	10	1	10
3.	Індивідуальне завдання	10%	10	1	10
4.	Відповідь на екзамені	40%	40	1	40
	Разом				100

* для міжнародної економіки, економіки бізнес-підприємства, управління персоналом та економіка праці

**Вагові 40 балів охоплюють

Участь у практичних заняттях. Активна участь на занятті оцінюється у 5 балів, малоактивна участь, некоректні відповіді та коментарі, які свідчать про непідготовленість студента до заняття, знижують оцінку за роботу на практичному занятті до 2-3 балів.

Індивідуальне завдання (міжнародна економіка, економіка бізнес-підприємства, управління персоналом та економіка праці) – опис індивідуального завдання наведено у методичних вказівках Скоробогатова Н. Є. Бухгалтерський облік. Розрахункова робота [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів спеціальності 051 «Економіка» / Н. Є. Скоробогатова ; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Електронні текстові дані (1 файл: 821,57 Кбайт). – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 53 с. – Назва з екрана. <https://ela.kpi.ua/>. Оцінюється у 10 балів: правильність складених бухгалтерських проводок 4 балів, правильність здійснених розрахунків – 4 балів, складені форми фінансової звітності – 1 бали, дотримання вимог до оформлення роботи – 1 бали.

Таблиця відповідності рейтингових балів оцінкам за університетською шкалою:

Кількість балів	Оцінка
100-95	Відмінно
94-85	Дуже добре
84-75	Добре
74-65	Задовільно
64-60	Достатньо
Менше 60	Незадовільно

9. Додаткова інформація з дисципліни (освітнього компонента)

Семестровий контроль відбувається у вигляді написання екзаменаційної роботи.

Перелік питань для підготовки до екзамену:

1. Господарський облік і його види.
2. Предмет бухгалтерського обліку, його суб'єкти.
3. Класифікація господарських засобів і джерел їх фінансування.
4. Охарактеризувати метод бухгалтерського обліку.
5. Охарактеризувати структуру та зміст балансу
6. Охарактеризувати типи змін у балансі
7. Розкрити призначення та будову рахунків бухгалтерського обліку
8. Подвійний запис у бухгалтерському обліку
9. Синтетичні та аналітичні рахунки бухгалтерського обліку
10. Класифікація рахунків бухгалтерського обліку
11. План рахунків бухгалтерського обліку
12. Оцінка як система вартісного виміру
13. Калькуляція в системі бухгалтерського обліку
14. Документація як спосіб первинного відображення об'єктів бухгалтерського обліку
15. Класифікація документів з метою їх використання у бухгалтерському обліку
16. Порядок прийняття, перевірки та обробки документів
17. Інвентаризація, її види та відображення результатів
18. Поняття облікових реєстрів та їх класифікація
19. Форми бухгалтерського обліку
20. Оцінка і класифікація основних засобів
21. Облік надходження основних засобів
22. Нарахування та облік амортизації основних засобів
23. Облік витрат на поліпшення та утримання основних засобів
24. Облік вибуття основних засобів
25. Облік фінансової та оперативної оренди
26. Нематеріальні активи: критерії їх визнання, класифікація і оцінка
27. Поняття та оцінка запасів
28. Облік виробничих запасів
29. Облік малоцінних та швидкозношуваних предметів
30. Облік виробництва (залишків незавершеного виробництва)
31. Облік готової продукції.
32. Облік напівфабрикатів
33. Облік товарів
34. Облік грошових коштів на рахунках у банку
35. Облік безготівкових розрахунків при різних їх формах
36. Облік касових операцій
37. Характеристика та види дебіторської заборгованості
38. Облік розрахунків з покупцями
39. Облік нарахування та використання резерву сумнівних боргів
40. Облік розрахунків з підзвітними особами
41. Облік витрат майбутніх періодів
42. Фінансові інвестиції та основні принципи їх оцінки й обліку
43. Облік інвестицій, які засвідчують відносини позики
44. Облік інвестицій, які засвідчують право власності на частку в майні підприємств
45. Власний капітал, критерії визнання та види
46. Облік формування статутного капіталу
47. Облік додаткового капіталу
48. Облік резервного капіталу

49. *Облік нерозподіленого прибутку (непокритих збитків).*
50. *Облік використання прибутку звітного року*
51. *Облік неоплаченого та вилученого капіталу*
52. *Облік пайового капіталу*
53. *Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів*
54. *Сутність та класифікація зобов'язань*
55. *Облік довгострокових зобов'язань*
56. *Облік розрахунків з постачальниками та підрядниками*
57. *Облік короткострокових кредитів*
58. *Облік розрахунків з бюджетом*
59. *Облік розрахунків з допомогою векселів*
60. *Поняття, види та форми оплати праці.*
61. *Облік розрахунків з оплати праці*
62. *Нарахування та облік лікарняних*
63. *Нарахування та облік відпускних*
64. *Витрати підприємства, критерії визнання, класифікація*
65. *Облік витрат за елементами та видами діяльності*
67. *Поняття, класифікація та оцінка доходів.*
68. *Облік доходів від основної та іншої операційної діяльності*
69. *Облік доходів від іншої звичайної діяльності*
70. *Облік доходу від надзвичайних подій*
71. *Облік доходів від фінансових операцій*
72. *Порядок визначення фінансових результатів підприємства за видами діяльності*
73. *Суть та призначення звітності, основні вимоги та принципи її побудови*
74. *Склад та елементи фінансової звітності, порядок її складання і подання*
75. *Мета, структура і техніка складання фінансового звіту «Баланс»*
76. *Мета, структура і техніка складання Звіту про фінансові результати*
77. *Мета, структура, методика і техніка складання Звіту про рух грошових коштів*
78. *Мета, структура, методика і техніка складання Звіту про власний капітал*
79. *Примітки до річної фінансової звітності*

Застосовуються стратегії активного і колективного навчання, які визначаються наступними методами і технологіями:

1) методи проблемного навчання (проблемний виклад, частково-пошуковий (евристична бесіда) і дослідницький метод);

2) особистісно-орієнтовані (розвиваючі) технології, засновані на активних формах і методах навчання («мозковий штурм», «аналіз ситуацій», ділові та імітаційні ігри, дискусія, експрес-конференція, навчальні дебати, круглий стіл, кейс-технологія, проектна технологія і ін.);

3) інформаційно-комунікаційні технології, що забезпечують проблемно-дослідницький характер процесу навчання та активізацію самостійної роботи студентів (електронні презентації для лекційних занять, використання аудіо-, відео-підтримки навчальних занять, зокрема, аналіз мережевого сервісу YouTube щодо наявності та якості навчальних відеоматеріалів спеціалістів з фінансового аналізу).

Робочу програму навчальної дисципліни (силабус):

Складено:

доцент кафедри міжнародної економіки, канд. екон. наук., доцент,

Скоробогатова Наталя Євгенівна

асистент кафедри міжнародної економіки,

Кий Валентина Леонідівна

Ухвалено кафедрою міжнародної економіки (протокол № 11 від 26.05.2021)

Погоджено Методичною комісією факультету1 (протокол № 10 від 15.06.2021)